

Sygn. akt VI Gz 40/14

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2014 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: R. P.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu V Wydziału Gospodarczego z dnia 4 lutego 2014 r., sygn. akt V GC 85/13 upr

postanawia: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z małżonką i dwójką małoletnich dzieci. Majątek powoda to działka o powierzchni 22 arów zabudowana domem mieszkalnym o powierzchni 196 m². Powód posiada samochód osobowy marki C. z 2007 r. Dochód miesięczny netto powoda (z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej) to około 3.000 zł, a małżonki powoda (z tytułu umowy o pracę – 2.800 zł netto). Według informacji powoda miesięczny koszt utrzymania domu wynosi 1.550 zł, a zobowiązania z tytułu kredytu hipotecznego na firmę łącznie 1.550 zł.

Sąd Rejonowy mając na uwadze wskazany wyżej stan majątkowy powoda uznał, że uzyskiwany przez powoda dochód zabezpiecza zarówno miesięczne wydatki jak i spłatę kredytu. Stąd też brak jest przesłanek do zwolnienia powoda od kosztów sądowych.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód wnosząc o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie powoda od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

W zażaleniu powód wskazał, że wraz z żoną uzyskuje miesięczny dochód w wysokości 5.800 zł. Oprócz kosztów utrzymania gospodarstwa domowego a także spłaty rat kredytu należy doliczyć do wydatków związanych z utrzymaniem rodziny również koszty wyżywienia, zakupu odzieży, paliwa, podręczników dla syna, czy środków pielęgnacyjnych. Łączna więc suma wydatków jaką powód musi ponieść na utrzymanie gospodarstwa domowego to około 5.150 zł, co istotnie ogranicza mu możliwość jakichkolwiek oszczędności. Ponadto syn powoda jest w wieku

szkolnym a więc powód musi liczyć się także z wydatkami okazjonalnymi na wycieczki szkolne oraz inne zajęcia pozaszkolne.

Mając na uwadze wskazane wyżej wydatki powód podniósł, że poniesienie kosztów sądowych negatywnie rzutowałoby na jego sytuację materialno-rodzinną. Ponadto brak uwzględnienia wniosku spowoduje uniemożliwienie powodowi dostępu do sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem skarżącego jakoby jedynie ryzyko braku środków koniecznego utrzymania dla strony i jej rodziny było wystarczającą przesłanką do przyznania zwolnienia od kosztów. Instytucja zwolnienia strony z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w polskim systemie wymiaru sprawiedliwości nie jest regułą, stosowana jest w sytuacjach wyjątkowych. Opłata uiszczona w związku z toczącymi się sprawami sądowymi są dochodem Skarbu Państwa. Zwolnienie z obowiązku ponoszenia opłat jest, więc w rzeczywistości kredytowaniem – w tym przypadku – przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą. Powyższe stanowisko jest niejednokrotnie podkreślane w orzecznictwie, w którym np. czytamy, że:

-, 1. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym przypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach. Do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków niebędących niezbędnymi do utrzymania.

2. Zwolnienie od opłat powoduje uszczuplenie dochodów państwa. Z tego powodu sąd rozpoznający wniosek powinien mieć na uwadze nie tylko realizację prawa do sądu, ale też interes państwa” – postanowienie SN z dnia 23.03.2010r. sygn.. akt II PZ 2/10;

- „ Uwzględnienie wniosku o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych następuje po rozważeniu przez sąd okoliczności odnoszących się do stanu rodzinnego, majątkowego, dochodów i źródeł utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie. Wymaganie to wiąże się między innymi z tym, że zwolnienie osoby fizycznej z obowiązku uiszczenia przez nią opłaty sądowej może prowadzić do sytuacji, w której dochodzenie swych racji na drodze postępowania sądowego - zwłaszcza w razie przegrania sporu przez osobę zwolnioną od kosztów sądowych - następuje na koszt Skarbu Państwa, a więc wszystkich podatników. Zwolnienie od ponoszenia tego rodzaju danin stanowi odstępstwo od konstytucyjnego obowiązku ich powszechnego i równego ponoszenia, wynikającego z art. 84 Konstytucji RP. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli. Z ich bowiem środków pochodzą dochody budżetu państwa, z których pokrywa się koszty postępowania sądowego w razie zwolnienia strony z obowiązku ich ponoszenia (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 19.03.2010 r., II PZ 34/09, LEX nr 603836).

Mając na uwadze powyższe oraz treść art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (DZ.U. 2005, Nr 167, poz. 1398) - cytowanego przez Sąd I instancji – stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy trafnie uznał, w świetle poczynionych ustaleń, że powód jest w stanie uiścić koszty sądowe w sprawie, bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

W niniejszej sprawie opłata od apelacji, która na obecnym etapie postępowania obciąża powoda to kwota 300 zł.

Powód niewątpliwie dysponuje majątkiem, z którego może ponieść opłatę sądową od apelacji wynoszącą 300 zł i uiszczenie tej kwoty z pewnością nie spowoduje uszczerbku koniecznego utrzymania powoda i jego rodziny. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą powinny przewidzieć realizację swoich praw przed sądem zwłaszcza

gdy występują z powództwem. Powinny więc uwzględniać konieczność posiadania środków na ten cel. Planowanie wydatków bez uwzględnienia tej zasady jest naruszeniem równoważności w traktowaniu swoich powinności finansowych (tak m.in. postanowienie SA w Szczecinie z dnia 20 stycznia 2009 r., I ACz 3/09).

Reasumując Sąd Okręgowy podzielił rozstrzygnięcie Sądu I instancji, które jest prawidłowe i zgodne z obowiązującym porządkiem prawnym. Dlatego też na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc należało zażalenie powoda oddalić jako bezzasadne.

Z: 1. odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnom. powoda,

2. po wykonaniu pkt 1 akta sprawy zwrócić SR Sądowi Gospodarczemu w Tarnobrzegu.